

۴

پرونده شماره ۳۰

شعبه سوم

گرایی استیت ماشین کامپنی ، اینکورپوریتد ،

حکم شماره ۳ - ۳۰ - ۹

خواهان ،

- - -

جمهوری اسلامی ایران ، بانک مرکزی ایران ، و
بانک صادرات ایران ،
خواندگان .

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دادگاه داوری دعای ایران - ایالات متحده
FILED - ثبت شد	
No. ۳۰ ۳۰	
Date ۳۰ JUL ۱۹۸۲	
۱۳۶۱/۰۷/۳۰	

حکم جزئیحاضران

از جانب خواهان : آقای برتون وی . مک کالسو
زوبریست اند وینا

وکیل

از جانب خواندگان : آقای محمد کریم اشراق ، نماینده رابط جمهوری اسلامی ایران
آقای خسرو طبسی ، مشاور نماینده رابط
خانم شیرین ارشادی ، بانک مرکزی
آقای محمد سلجوقی ، بانک صادرات

قسمت اول - ادعای

خواهان، گرانایت استیت ماسین کامپنی، انکورپوریتد، ("گرانایت استیت")، در تاریخ ۱۵ نوامبر ۱۹۸۱ (۱۴۶۰ آبان ۱۳۶۰) ادعایی را در دیوان داوری به ثبت رسانده و ضمن آن درخواست نموده است که حکمی به مبلغ ۴۹۳/۶۶ ۳۶۹ دلار بعلاوه بهره و هزینه های متحمله، علیه جمهوری اسلامی ایران ("ایران")، بانک مرکزی ایران ("بانک مرکزی") و بانک صادرات ایران ("بانک صادرات")، بدلیل عدم پرداخت وجود بروات ارزی عهده شرکت صنعتی تکنو ایز، ("تکنو ایز")، که یک شرکت ایرانی است، صادر گردد. به طوری که ذیلادر قسمت سوم خواهد آمد، خوانندگان یعنی بانک صادرات و بانک مرکزی ادعای خواهان را در رابطه با اصل مبلغ بروات بذیرفتند و ادعای بهره و هزینه ها را رد می کنند.

قسمت دوم - شرح ماقعه

در تاریخ ۲ مه ۱۹۷۸ (۲۵ اردیبهشت ۱۳۵۷)، شرکت تکنو - ایز که طبق قوانین ایران تاسیس یافته، چهار سفارش جداگانه جهت خرید کالا از گرانایت استیت، جمعاً به مبلغ ۲۶۰/۳۶۲ دلار به شرکت نامبرده داد. کالاها در اواخر سال ۱۹۷۸ و اوایل ۱۹۷۹، طی چهار محموله متساوی، همراه با نسخ اسناد مالکیت به تکنو ایز حمل گردید. طبق عرف عامدی تجاری، قرار شد که اصل اسناد مالکیت کالاها همراه بروات یا حواله های ارزی عهده تکنو ایز توسط بانک آمریکا - شعبه نیویورک، از جانب گرانایت استیت، به بانک صادرات فرستاده شود. موعد پرداخت بروات ۹۰ روز از تاریخ صدور بود که بهره ای به نرخ ۸/۵٪ جهت ۹۰ روز یادشده نیز به آنها تعلق می گرفت. سیس اصل اسناد می باشد در قبال پرداخت وجه آنها به بانک صادرات تحويل و تکنو ایز به نوبه خود می ساخت اصل اسناد را جهت ترجیحی کالا به حمل کننده آن تسلیم می نمود. نحوه وصول مطابق با آئین نامه وصول اوراق تجاری مصوب اتاق بازرگانی بین المللی مقرر شده بود. مبلغ بروات و تاریخ صدور و موعد پرداخت آنها به شرح زیر سوده است:

شماره برات	تاریخ برات	مبلغ برات	سررسید
۱	۷۸ ۳۰ اوت	۹۵۶۵/- دلار	۱۰ نوامبر ۷۸
۲	۷۸ ۱۳۰ اوت	۱،۳۶۹/۵۳ دلار	۱۰ نوامبر ۷۸
۳	۷۸ ۲۹ سپتامبر	۹۵۶۵/- دلار	۲۹ دسامبر ۷۸
۴	۷۸ ۲۹ سپتامبر	۱،۸۹۸/۱۰ دلار	۲۹ دسامبر ۷۸
۵	۷۹ ۱۹ زانویه	۹۵۶۵/- دلار	۱۹ آوریل ۷۹
۶	۷۹ ۱۹ زانویه	۱،۸۹۸/۱۰ دلار	۱۹ آوریل ۷۹
۷	۷۹ ۱۰ آوریل	۹۵۶۵/- دلار	۱۰ زانویه ۷۹
۸	۷۹ ۱۰ آوریل	۱،۳۷۴/۳۰ دلار	۱۰ زانویه ۷۹

تاریخ ۳ مارس ۱۹۷۹ (۱۳ اسفند ۱۳۵۷)، بانک صادرات اسناد مالکیت ارسالی بانک آمریکا در مورد اولین محموله ۳۰ اوت ۱۹۷۸ را دریافت نکرده بود. در تاریخ ۱۹ مارس ۱۹۷۹ (۱۲۹ اسفند ۱۳۵۸)، بانک صادرات از بانک آمریکا کسب تکلیف نمود و در ۲۱ مارس ۱۹۷۹ (۱ فروردین ۱۳۵۸) پاسخی دریافت کرد مبنی بر اینکه رونوشت مصدق بارنامه از گرانایت استیت دریافت خواهد شد. بنای اظهار بانک صادرات نهادل و نه رونوشت مصدق بارنامه هرگز توسط بانک صادرات واصل نشده است. با وجود این، در ۲۵ آوریل ۱۹۷۹ (۵ اردیبهشت ۱۳۵۸)، بانک صادرات نسخه بارنامه تکنوايز را در ازاء دریافت هشت فقره سند از تکنوايز، به مبلغ کل ۱۲۱/۴۱/۲۶۲۶ دلار ظهر سویی نمود. بانک صادرات اظهار می دارد که اینکار را از نظر تسهیل تحويل کالاها به تکنوايز و همینطور کمک به فروشنده انجام داده است. به این طریق تکنوايز کالاها را تحويل گرفت. معذک، بانک صادرات اظهار می دارد که تکنوايز هرگز وجه سفته ها را به بانک پرداخت نکرده است.

در مورد محموله های دوم و سوم ، بانک صادرات اصل اسناد مالکیت را در تاریخ ۸ مه ۱۹۷۹ (۱۸ اردیبهشت ۱۳۵۸) دریافت کرد . اسناد محموله چهارم مدتی قبل از تاریخ ۱۰ زوئیه ۱۹۷۹ (۱۹ تیر ۱۳۵۸) ، دریافت شد . معهذا ، فقط در تاریخ ۲۵ فوریه ۱۹۸۰ (۱۶ اسفند ۱۳۵۸) سود که تکنوازیر به بانک صادرات اجازه و دستور

*بروات شماره ۴۰۲، عوایست مبلغ سهره قیمت خرید کالا طی مدت ۹۰ روز مقرر صادر شده است.

داد که حساب تکنو ا بزند بانک صادرات را موقتا به مبلغ بروات شماره ۳ تا ۸ بدھکار نماید مشروط بر اینکه اصل گواهی نامه های مبدأه صادره توسط گرانایت استیت، توسط بانک دریافت گردد. بعلاوه در ۲۵ فوریه ۱۹۸۰ (۶ اسفند ۱۳۵۸)، تکنو ایز به وسیله تلکس به گرانایت استیت اطلاع داد که بانک طرف معامله وی نمی تواند وجهه را به دلار پرداخت نماید. تکنو ایز طی تلکس سوال کرد که گرانایت استیت مایل است که پرداخت با چه ارزدیگری صورت گیرد. گرانایت استیت طی تلکس مورخ ۲۹ فوریه ۱۹۸۰ (۱۱ اسفند ۱۳۵۸) خود به تکنو ایز، موافقت کرد که پرداخت مربوط به مارک آلمان صورت بذیرد و در همان حال، گرانایت استیت اسناد گواهی مبدأه موردد رخواست را ارسال نمود. در ۸ آوریل ۱۹۸۰ (۱۹ فروردین ۱۳۵۹) تکنو ایز اسناد مذکور را دریافت و در همان تاریخ درخواست نمود که بانک صادرات اجازه بانک مرکزی را در مورد انتقال وجهه بروات گرانایت استیت به مارک آلمان، کسب نماید. علی رغم درخواست مورخ ۱۶ آوریل ۱۹۸۰ به بانک صادرات، اجازه انتقال داده نشد.

در تاریخ ۴ اوت ۱۹۸۱ (۱۳ مرداد ۱۳۶۰)، بنایه درخواست بانک مرکزی، بانک صادرات معادل ریالی مبلغ ۸۶۵/۵۰، ۲۷۶ دلار، که بابت بسیاری محموله های دوم، سوم و چهارم توسط تکنو ایز پرداخت شده بود به بانک مرکزی ایران انتقال داد. بنایه گفته بانک مرکزی، این وجهه از آن زمان تابحال در حسابی ترد بانک مرکزی نگهداری می شود.

قسمت سوم - استدلالات طرفین

گرانایت استیت ادعا می کند که بانک صادرات بابت اصل مبلغ بروات به میزان ۹۲/۳۶ دلار بدھکار است، زیرا که گرانایت استیت اسناد مالکیت اولین محموله ارسالی به تکنو ایز را دون اینکه وجهه بروات را دریافت کند تسلیم داشته است. خواهان همچنین (دولت) ایران را به دلیل اینکه، از قرار معلوم، مالکیت تکنو ایز را در اختیار گرفته و از اولین محموله کالاها متمتع شده است، معادل همان مبلغ بدھکار می داند.

بانک صادرات دین خود را در قالب دوسته مربوط به محموله اول می بذیرد.

(دولت) ایران این ادعا را که تکنو ایز تحت کنترل اوست تکذیب می نماید.

گرانایت استیت، بعلاوه ادعا می کند که بانک صادرات، بانک مرکزی، و

(دولت) ایران معادل اصل مبلغ بروات یعنی ۸۶۵/۵۰، ۲۷۶ دلار بدھکارند، زیرا

تکنو ایز بهای کالاهای را به بانک صادرات پرداخته، و مبلغ پرداختی بعداً به بانک مرکزی انتقال داده شده، و تکنو ایز و ایران از سه محموله آخر ممتنع شده اند.

بانک مرکزی در مورد سه محموله آخر تقبل دین کرده ، حال آنکه بانک صادرات و (دولت) ایران چنین دینی را بعده نمی گیرند .

علاوه بر این گرانایت استیت بهره اصل مبلغ بروات و نیز هزینه های متحمله در رابطه با این ادعا را درخواست کرده است.

دیوان داوری ، به موجب بند ۱ ، ماده ۳۲ مقررات خود ، صرفا در مورد موضوع تعهد پرداخت و جه بروات تصمیم به صدور حکم بجزئی گرفته
و صلاحیت خود را برای _____ موضوعات بهره و هزینه ها
میگان محفوظ میدارد.

قسمت چهارم - دلایل صدور حکم

بانک صادرات نسبت به بروات مربوط به اولین محموله و بانک مرکزی نسبت به بروات سه محموله آخر، دین خود را می‌پذیرند، بنا براین باید مبلغ ۳۶۸،۹۶۹ دلار با بتکل وجهه بروات به گرانایت استیت پرداخت شود.

با توجه ممکنات طرفین، دیوان در حال حاضر طرح مساله مسئولیت دولت ایران بدلیل کنترل تکنوازی طریق بنیاد مستضعفان را که مورد ادعای خواهان است و نیز موضوع مسئولیت انفرادی و تفامنی بانک صادرات و بانک مرکزی در قبال بروات سه محموله آخری را ضروری نمی‌بیند.

قسمت پنجم - حکم جزئی

دینو سیله دیوان داوری حکم جزئی، زیر را به نفع خواهان، گرانابست استیت ماشین کامپنی، اینکورپوریتد، صادر می نماید:

- مبلغ سودو دو هزار و بیصد و چهار دلار و سی و شش سنت

(۱۵۴/۳۶ دلار آمریکایی) باست ادعاهای مربوط به بانک صادرات،

- مبلغ دوبست و هفتاد و شش هزار و هشت صد و شصت و پنج دلار و پنجاه سنت (۸۶۵/۵۰ دلار آمریکایی)، باست ادعاهای مربوط به بانک مرکزی،

کلا به مبلغ سیصد و شصت و هشت هزار و نهمدو شصت و نه دلار و هشتاد

و شش سنت (٩٦٩/٣٦٨ دلار ٢ آمریکایی) ، باید به محض ابلاغ حکم جزئی فوق توسط ریاست دیوان ، از محل حساب تا مبنی مفتوحه ذیل بند ٧ بیانیه دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر ، مورخ ١٩ زانویه ١٩٨١ (٢٩ دی ٥٩) به خواهان پرداخت شود .

بدینوسیله حکم جزئی حاضر جهت ابلاغ به کارگزار امانی به ریاست دیوان تسلیم می شود .

دیوان صلاحیت خود را در مورد حل موضوعات بهره و هزینه ها محفوظ نگهیدارد .

لامه ، هنند

به تاریخ : ٢٩ زوئیه ١٩٨٢ (٢ مرداد ١٣٦١)

Richard M. Malick
ریچارد ام. مالیک

رئیس شعبه سوم

به نام خدا

Mostafa Jahanegir
مصطفی جهانگیر شانسی

Richard M. Malick
ریچارد ام. مالیک